

Izhaja vsaki četrtki ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznani sprejema upravništvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Solški ulici, Ninski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po peti vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XVIII. letnik.

V Gorici, 2. junija 1910.

22. številka.

Sovražnik ne spi.

Liberalci trdijo, da vera ni v nevarnosti, ampak da hočejo le klerikalci vero izrabljati v politične namene. Toda vera je sedaj res v nevarnosti in katoličani morajo dobro gledati, koga volijo v državni ali deželni zbor. En sam dokaz iz zadnjega časa! Nedavno je bila deputacija mož, ki so ločeni od svojih žena pri justičnem ministerstvu dr. Hohenburger-ju in ga prosila, naj bi se zavzel za to, da bi se razporeka sprejela v postavo. Vsak katoliški kristjan ve, da je po krščanskem nauku za kon neločljiv. Kdor hoče biti kristjan, mora to verovati. Toda čujte, kaj je odgovoril tej deputaciji avstrijski svobodomiselni naučni minister? Rekel je, da je ta določba krščanske vere nenravna in da bi bilo res potrebno proti temu kaj ukreniti. Dostavil pa je, da sede sedaj v državnem zboru taki poslanci, ki bi premembe v tem oziru nedovolili in da je treba čakati, da pridejo v državni zbor drugi možje t. j. svobodomisleči, ki bodo glasovali za to postavo.

Tu imamo očiten dokaz, da gre pri volitvah v državni in deželni zbor res za sv. vero. Treba je pomisliti, da je neločljivost sv. zakona glavni steber, na katerem sloni krščanska družba. Ako se v tem oziru le kaj malega spremeni, je vse izgubljeno. Vse naše družabne razmere bi se na mah premenile. Avstrija bi takoj nehala biti katoliška država. To je tudi razlog, zakaj se svobodomisleci najbolj zaganjajo v ta nauk katoliške cerkve. Tudi na Francoskem in drugod so sovražniki sv. vere najprej začeli z razkristjanjenjem zakona. Ko so podrli svetost zakona, podrli so v kratkem vse drugo, ker na družini sloni občina, dežele, narod in država. Bodimo torej na straži, ker sovražnik ne spi!

Pripravimo se na ljudsko štetje!

Koncem tega leta se bo vršil na temelju zakona od dne 29. marca 1889, člen III., popis ljudstva v celi naši državi. Tak popis se je vršil zadnjikrat koncem l. 1900.

Popis ljudstva je vsakikrat velike važnosti. Z njim dokažejo posamezni narode svojo moč. Popis ljudstva služi oblastim za merilo, po katerem prisojajo narodem pravice glede rabe njihovega jezika v uradih, cerkvah, šolah itd. Za goriške Slovence je torej ljudsko štetje velike važnosti. Pri nas si bodo prizadevali zlasti Italijani, ki imajo nad nami nadvlado, da naštejejo čimveče število ljudi svoje narod-

nosti, da si tako ohranijo premoč tudi za bodočnost. To velja zlasti za mesto Gorico.

Sveta dolžnost vsakega Slovenca in vsake Slovenke je, da zapiše v rubriko: Občevalni jezik besedo: Slovenski in sicer tudi za slučaj, da se v popisovalno polo sprejme še druga rubrika, namreč: Materinski jezik. V obe rubriki treba zapisati besedo: Slovenski, ker s tem dokažemo svojo narodno-gospodarsko moč.

Občevalni jezik je tisti, ki ga govorimo v svoji obitelji se svojimi domačimi ljudmi in ne tisti, ki ga stežavo lomimo pri delodajalcu, podvzetniku, gospodarju itd. Le-ti nimajo pravice vrivati nam tuj jezik kot občevalni. Vsakdo je popolnoma prost, da vpiše oni jezik kot občevalni, ki ga sam hoče.

Dne 24. maja t. l. je proračunski odsek državnega zbora sprejel resolucijo dr. Kramarjevo, naj vlada pri ljudskem štetju poleg občevalnega jezika določi tudi narodnost in naj zahteva, da se ne bo nikjer na manjšine protipostavno vplivalo. Tako je sedaj verjetno, da dobimo v tem oziru popravljen popisovalne pole. Na vsak način pa je treba paziti na obe rubriki.

Pred 10 leti je v Gorici skrbelo „Slov. katol. delavsko društvo“ skupaj s „Podpornim društvom“, da so Slovenci v mestu pravilno izpolnjevali rubrike. To zadevo treba tudi letos urediti. Priporočamo pa tudi vsej slovenski deželi, naj stori svojo dolžnost. Pripravimo se! Naš narod naj pokaže, da je napredoval, kakor je v resnici napredoval.

Politični pregled.

Cesar v Bosni.

V pond. jutraj ob 5. uro je cesar dospel v Bosanski Brod. Na postaji je bil navdušeno vsprejet od mnogoštevilnega občinstva. Tu ga je pričakoval deželni načelnik general Varešanin, ki ga je spremljal na nadaljnjem potovanju, ki se je pričelo ob 5. uri in pol. Vsa poslopja ob železniški progi od Broda do Sarajeva so bila slavnostno okinčana. Povsodi, kjer se je dvorni vlak ustavil, so cesarja pozdravljali načelniki oblastnih in župani. Tako v Doboj-u, Zavidoviču in Zenici. Ljudstvo ga je pozdravljalo z „živio“-klici.

V Sarajevo je dospel dvorni vlak ob 3. uri pop. Na kolodvoru so bili zbrani načelniki duhovskih, vojaških in civilnih oblastnih. Cesar je kljub 20-urne vožnje dobro izgledal. Ulice so bile praznično okinčane. Ljudstva vse polno. Po mesta vlada veselo razpoloženje. Prirejale so se vladarju navdušene ovacije.

V Sarajevu so bile izdane najstrožje varnostne odredbe.

Od kolodvora se je cesar odpeljal v gala-vozu naravnost v konak.

V torek ob 9. uri jutraj se je cesar kljub slabemu vremenu peljal v odprti kočiji v vladno palačo. Med potom ga je zbrano občinstvo z navdušenjem pozdravljalo. Ob 9. uri in en četrti je pričelo slavnostno sprejemanje. Tu so bili načelniki in zastopniki najrazličnejših cerkvenih, posvetnih in vojaških oblastnih ter vsakovrstnih korporacij in zbornic. Na udanostni nagovor sarajevskega župana je cesar odgovoril v hrvaškem jeziku ter naložil ob koncu govora županu, naj priobči njegov pozdrav zvestim občanom lepega mesta Sarajeva. Na udanostne govore drugih deputacij je cesar najmilostneje odgovoril ter se zahvalil za izraze udanosti in zvestobe. Nagovoril je tudi več členov gospodarskih ustanov ter kazal najtopleje zanimanje za politične, kulturne, gospodarske in socialne razmere.

Ob 12. uri se je cesar zopet vrnil v konak.

Popoldne je cesar obiskal cerkve vseh veroizpovedanj.

Zvečer je bil dvorni diner, kate-rega so se udeležili ministri in vojaški dostojanstveniki. Včeraj je cesar inšpiciral vojaštvo.

Državni zbor.

V petek je poslanska zbornica nadaljevala razpravo o prvem čitanju zakonskega načrta glede ustanovitve zbora dosluženih vojakov do volitve generalnih govornikov.

Po seji so imeli načelniki klubov pri zborničnem predsedniku dr. Pattay-u posvetovanje, na katerem so na predlog poslanca Seitz-a sklenili, da bode imel proračunski odsek tudi danes in ponedeljek sejo, tako da mu bode možno dokončati razpravo o proračunu vseh ministerstev vsaj do 6. junija, da bode zamogla na ta način zbornica vsaj do 25. junija rešiti ves državni proračun, ker bi bil inače potreben proračunski provizorij.

Bodoče tiskovno sodno postopanje.

Tiskovni odsek se je pečal v sredo z načelno važnim vprašanjem o ustanovitvi prisedniških sodišč z ozirom na tiskovne pravde. Odsek je odklonil Skledlov predlog, naj bi se sklicala časni-karska enketa. Justični minister dr. Hohenburger se je zavzel za prisedniška sodišča, ki naj bi bila sestavljena iz treh poklicnih sodnikov in treh sodnikov lajkov. Izjavil je, da bi vlada ne mogla pritrditi predlogi, v kateri bi imela predsedniška sodišča več sodnikov lajkov, kakor učenih sodnikov. Odsek je sklenil, da se ustanove prisedniška sodišča, v katerih bo število učenih sodnikov in sodnikov lajkov enako.

Ogrske državnozbornske volitve.

Včeraj so se vršile na Ogrskem državnozbornske volitve.

Do 1. ure ponoči je bilo znanih 246 volilnih rezultatov, od teh je dobila delavna stranka 161, Košutova stranka 25, Justhova 19, ljudska 6, nacionalisti 3, demokrati 2, 48-ti izven stranke 7, 67-ti izven stranke 12, potrebnih je 11 ožjih volitev.

Volitve so jako burne. O krvavih pretepih in drugih hudih nasilstvih bode časopisje še dolgo časa polnilo svoje predale. Celo dinamit je prišel pri teh volitvah v rabo.

Iz Karansebesa se brzojavlja, da so volilci rumunskega kandidata v Körpenu spustili z dinamitom v zrak župnišče, ker je župnik volil vladnega kandidata.

Vojaške čete v Ogrski radi volitev.

„Arbeiter Zeitung“ poroča iz Premysla, da so po nalogu vojnega ministerstva imele dne 28. t. m. častniki generalnega štaba dolgo konferenco glede odpošiljatve vojaških čet na Ogrsko za dobo državnozbornskih volitev. Sklenili so odposlati stotnije, ki bodo nalašč zato sestavljene. Vsak vojak bo imel 110 patron.

Črnogora postane kraljestvo.

„Dnevni list“ poroča iz srbskega uradnega vira, da je petrogradski kabinet oficijelno obvestil srbsko vlado, da bo kneževina Črnogora sporazumno z velevladnimi proglašena meseca avgusta kraljestvom.

Otvoritev bosanskega deželnega zbora.

Otvoritev bosanskega deželnega zbora je določena za dan 15. junija. Cesarski patent, z latinskimi in cirilskimi črkami, je že podpisan. — V knjigo mesta Sarajeva se je cesar podpisal v hrvaškem jeziku.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“.

P. n. gg. A S. 5 K, Amalija Gorjup 10 v, Terezija Furlan 20 v, Amalija Velikonja 1 K, N. N. 10 v, N. N. 40 v, Nina Cazafura 1 K, Avguštna Jug 50 v, Karmela Maderc 50 v, A. Zwickl 1 K, Marija Makuc 5 K, N. N. 5 K, Katarina Makuc 3 K, G. Sado 4 K 20 v, Ana Furlan 2 K, S. Premrou, vodja „Goriške zveze“, na račun, ustanovnine 10 K, Ivan Rojec, Dornberg 322-40 v, Nekdo iz Bat 1 K, Ivan Jakin, pek 2 K, v nabiralniku v tobakarni Petra Krebelj 70 v, Andrej Pintar, Podsabotin 60 v, Ant. Gerbec, uradnik, mesto vstopnine k veselici dne 16. 5. 1910. 2 K, Matevž Blažica na Rojcah 1 K, Miha besednjak v Gorici, mesto vstopnine k veselici dne 16. 5. 1910. 2 K, Neža Sivec kuharica v Gorici 25 v, Jernej

Kopač, svečar v Gorici, mesto vstopnine k veselici dne 16. 5. 1910 3 K.

„Kmečka hranilnica in posojilnica“ v Kozani sklenila na občnem zboru dne 29. maja t. l. pristopi mej ustanovnike svoto 200 K.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladu Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za „Šolski dom“

Vesela družba na Vojšćici 1 K 46 vin.

Za „Alojzije višče“:

Preč. g. Fran Setničar, knškof. kancelist 20 K, preč. g. Karol Čigon, vikar 26 K.

Za zasebno slov. gimnazijo v Gorici

g. drž. in dež. poslanec Josip Fon ter veleč. g. vikarij Jak. Fon v Kredu dajeta vsak po 500 K.

Domače in razne vesti.

Umrli je po dolgi in mučni bolezni včeraj ob 5. uri popoldne v Oseku preč. g. Anton Gleščič. Pokojnik je bil kurat v Štanjelu, a je bil letos meseca februarja zaradi bolezni začasno upokojen ter se je pred par tedni preselil na svoj dom v Oseku v nadi, da mu bode domači zrak bolj prijal. Rojen je bil v Oseku dne 16. januarja 1871, v mašnika posvečen pa 13. julija 1897. Služboval je kot kaplan najprej v Komnu, potem pa v Rihemberku, dokler ni bil imenovan za kurata v Štjaku, kjer je ostal dve leti in bil potem imenovan za kurata v Štanjelu. Pokojnik je bil blag človek in vzoren duhovnik. Zaradi njegove mirne narave bil je povsod ljubljen in spoštovan od svojih duhovljanov. Skrbel je jako za olepšanje štanjelske cerkve ter je zanjo mnogo žrtvoval. Le po njegovem prizadevanju prišli so Štanjelci poleg drugega tudi do krasnih novih orgelj. Zaraditega ostane Štanjelcem v trajnem spominu. Pogreb bode jutri popoldne ob 4. uri. Svetila mu večna luč! Žalujemo njegovim sorodnikom pa naše najiskrenejše sožalje!

Nova okrožnica papeža Pija X. — Sveti oče papež Pij X. je izdal ob priliki tristoletnice Svetega Karola boromejskega okrožnico, v kateri slavi Svetega Karola boromejskega kot bori-telja katoliške resnice zoper takozvane reformatorje. Nato se obrača Sveti Oče zoper moderniste, ki zasledujejo iste cilje kakor „reformatorji“ in izkušajo organizirati odpad od svete Cerkve. Kot važno sredstvo zoper modernistično gibanje priporoča Sveti Oče pouk v katekizmu. Nato žigosa papež gibanje, ki meri na odpravo verskega pouka v šoli ter priporoča duhovščini, da pospešuje prejemanje svetih zakramentov in pridigo. Škofje naj posvetne vladarje ubogajo, kadar so pravični, naj pa jih ne poslušajo, če zapovedujejo krivične stvari. Sveti Oče razkrinjuje potem tiranijo, ki jo uganja zlasti francosko svobodomiselnost ter opozarja tudi na tajno rovarjenje svobodomiselnih organizacij.

Imenovanje. — Monsignor Janez Klobovs, duhovnik goriške nadškofije in vojaški superior pri 14. zboru v Ino-mostu, je imenovan od presvitega cesarja častnim korarjem pri prvostolnem kapitelu v Solnogradu. Prečastnemu rodoljuba naše srčno častitanje, kateremu se pridružujejo verniki raznih duhovnij v Gorah in na Krasu, kjer je častni kanonik nekdanj pastiroval ter skrbel za dušno, gmočno in narodno korist svojih duhovljanov. Prečastni gospod Janez Klobovs je bil rojen dne 29. dec. 1858 v Škofji Loki na Gorenjskem. Slavljencu kličemo iz daljne Goriške krepek: Na zdar, Bog Vas živi mnoga leta!

Za kolone. — Poljedelski odsek državnega zbora izvoli v prihodnji seji v petek poseben pododsek, ki mu bo naloga poučevati kolonsko vprašanje in pospešiti njega rešitev.

Deželno podpore. — Neki „Sočin“ sotrudnik je izračunal, da dobijo Italijani od letos nakazanih deželnih podpor 268.000 K več nego Slovenci. Ko je „Gorica“ potem prinesla izkaz vseh podpor, iz katerega je bilo jasno razvidno za vsakega, ki ima še zdravo pamet, da so dobili Slovenci celo nekaj tisočakov več nego Italijani, postal je mož nemiren. Posebno ga je peklo to, da je „Gorica“ vštela celo 80.000 K za obrežno cesto med Trstom in Tržičem med italijanske podpore, dočim je bil on preblagodušen ter je vštela ta znesek med splošne podpore. Da bi to svojo zmoto popravil, postavil se je na „strogo računsko-upravno stališče“ ter iztuhtal nov „računsko pravičen“ sestav, po katerem so začela podpora števila poseben čarobnički ples. S tem sestavom je konečno dokazal z matematično natančnostjo, da Italijani so dobili pravzaprav 456.273 K več nego Slovenci.

In kako je prišla ta bistra glavica do tega čarobnega rezultata? — Stvar je čisto enostavna: 100.000 K, dovoljenih Italijanom l. 1900 in naloženih pri banki Union na njihov račun, je prišteti med letos dovoljene podpore, ker se je o tem tudi v tem zasedanju govorilo in sklepalo; 244.000 K za osuševauje močvirij v Furlaniji, s katerimi se je dežela vže l. 1908 obremenila, je všteti tudi med letošnje podpore, ker je letos dež. zbor „vso to reč preštudiral znova“ ter jo je konečno popolnil; 100.000 K za vipavski vodovod je bilo sprejetih med podpore le radi „lepšega“ in taki zneski se stavijo v račun po novem čarobno-računskem sistemu z veliko ničlo.

Kdor to dobro razume, uvideva takoj, da so bili Slovenci uže s tem opeharjeni pri teh podporah za 444.000 kron. —

Računski čarobnik, ki se zna postaviti na svoje „strogo računsko-upravno stališče“, ne more priti — kakor lahko umljivo — v zadrego za razliko 12.000 K, ki še manjkajo v popoln dokaz, da so istinito dobili Italijani 456.000 K podpor več nego Slovenci. In ta dokaz se mu je posrečil kakor prejšnji. Kdor zna pa zna, in ta čarobni strokovnjak v računstvu zna, in s tem — bašta!

Vsprejemni izpiti na tukajšnjih srednjih šolah. Vsprejemni izpiti na tukajšnji višji gimnaziji in višji realki pričnejo dne 27. junija t. l. in sicer pismeni ob 3 urah popoldne. Dne 28. junija zjutraj pa bodo ustmeni izpiti.

Na c. kr. moškem učiteljsku v Gorici (v „S. Gregorčičevem Domu“) bode vpisovanje novih gojencev za prvi tečaj za šolsko leto 1910/11 dne 28. junija (v torek) od 3.—6. popoldne, dne 29. junija (v sredo) od 9.—12. dopoldne ter dne 3. julija (v nedeljo) od 9.—12. dopoldne. Pri zglastitvi se je treba izkazati: 1. z rojstnim listom; 2. z zadnjim šolskim izpričevalom; 3. z uradno-zdravniškim izpričevalom o telesni čvrstosti. Sprejemni izpiti za prvi tečaj se prične v ponedeljek dne 4. julija ob 8. uri zjutraj. Ako bode na podlagi teh sprejemnih izpitov doseženo dovoljno število prvostolnikov, se ob pričetku prihodnjega šolskega leta (dne 9. septembra 1910) nove zglastitve za prvi tečaj ne bodo upoštevale. Prijave za vstop v kak višji tečaj se bodo sprejemale dne 9. in 10. septembra 1910, vsakokrat od 9.—12. dopoldne.

Prejeli smo: Slavno uredništvo! Z ozirom na dopis iz Gor. Branice, ki je izšel 19. maja t. l. v „Primorskem Listu“ št. 20, prosim slavno isto, da sprejme na temelju tisk. zakona v prihodnji številki istega „Prim. Lista“ sledeči popravek: 1) Ni res: „Kdo ga Vam je pa pri-

dobil, kdo postavil? Ali ni bil ravno naš predobri, nekdanji dušni pastir blagi g. Vales, ki se je na vse moči potegoval zanj?“ — pač pa je res, kar je rekel preč. g. Marko Vales v svojem slavnostnem govoru dne 14. avgusta 1898., namreč: „... Temu sl. društvu veteranskemu se imamo zahvaliti, da je pod svojim neumorno delavnim in spretnim predsednikom, gosp. c. kr. stotnikom dež. brambe blag. g. Antonom Jakobim, ki tako modro in uspešno vodi to s pravim domoljubnim avstrijskim duhom prešinjeno društvo veteransko že 9 let, po njegovem lastnem nagibu v predsedniški seji 20. dec. 1895. otelo našega rojakajunaka pozabljenosti sedanjemu rodu in prihodnjim rodovom...“ 2) Ni res: „da cerkev oskrbuje ta spomenik“, — pač pa je res, da je predsedstvo na prošnjo svojega iskrenega prijatelja in častnega člana Marka Valesa izročilo cerkveni občini iz Gor. Branice za oskrbovanje spomenika znesek 400 K (vinkuliran na Monte di Pietà sub knjižica štv. 27976), in ta cerkvena občina je prevzela s prejemanjem obresti od navedene glavnice dolžnost, da oskrbuje spomenik. — Za predsedništvo: A. Jacob, predsednik.

Dopusti povodom žetve. — Vojno ministerstvo je izdalo pred kratkim odredbe glede letošnjih vojaških dopustov za časa žetve. Na podlagi teh odredb je treba v obče dovoljevati žetvene dopuste: a) lastnikom ali najemnikom velikih kmetij in sinovom, svakom ali vnukom lastnikov (najemnikov), ki nimajo polne pravice do udobnosti po §. 34 v. z.; to je, ki nimajo pravice do zahteve, da se jih premesti v nadomestno reservo; b) sinovi, svaki ali vnuki posestnikov malih ali srednjih kmetij; c) kmetijski delavci, s posebnim ozirom na one, ki so v zadnjem letu službe

Dopust se dovoljuje v obče za tri tedne. Moštvo je odpuščeno v civilni obleki, ter ima proti predložitvi izkaznice za žetveni dopust pravico do one znižane vozne cene, kakor vojaške osebe, ki ne potujejo službeno.

Halleyjev komet se je videl zvečer jako lepo. Zadnje dneve pa je rep skoraj popolnoma zgubil svetlobo. Videti ga bo le še malo dni v večernih urah. Kdor ga torej hoče videti, naj se podviza. — Nesreče torej Halleyjev komet ni napravil nobene. Živi smo še nadalje ostali. Mnogi so zapravili marsikatero noč zaradi kometa, bodisi iz strahu pred njim, bodisi iz radovednosti. Največ dobička od kometa so imeli krčmarji. Zlasti pred 19. majem, ko se je komet videlo v zjutranjih ponočnih urah jo je marsikateri zavozil. Nekomu se je zgodilo, da je pil in pil do 3. ure zjutraj. Potem je šel na prosto gledat komet, a bilo je oblačno na nebu in — v glavi. Najbolj oblačno pa je bilo šele potem, ko je prišel domov, ko je zakonska polovica spuščala komete po njegovem hrbtu. Vse je bilo oblačno, le — v žepu je bilo jasno. Mož se je jezil nad kometom. Po vsej pravici!

Cene moke v letošnjem letu. — Prejeli smo sledeče podatke glede cen moke: Mlin Petra Majdiča iz Celja je imel za letos prosto zaloga Gorica sledeče cene za takojšnji odjem: 13/1 K 47/30, 24/2 K 47—, 5/3 K 46—, 15/3 K 46/20, 22/3 K 46/70, 7/4 K 45/50, 19/4 K 44/60, 29/4 K 43/80, 6/5 K 43—, 19/5 K 42—, vse cene za moko št. 0. Mlin Vinko-ta Majdiča kaže za Kranj sledeče cene za moko št. 0: 2/3 K 45—, 13/4 K 44—, 56/4 K 43—, 4/5 K 42—, 24/5 K 41—.

Neoziraje se na druge mline, posebno ogerske, vidimo že iz podatkov teh dveh mlinov, da je letos cena moki stalno padala. Pošteno bi bilo, da tudi peki padejo s ceno kruha, če pada cena moki. Ako le količjak poskoči cena moki, takoj kruh podraže, če pa pade, se ne zmenijo, da bi ceno kruha znižali. Če bi bili ljudje pri nas tako napredni, ka-

kor so drugod, bi bili že davno ustanovili zadržno pekarno!

Oddaja cepčev za zeleno cepljenje ameriških trt. — Vinogradnikom, ki potrebujejo cepiče za zeleno cepljenje ameriških trt, se naznanja, da dobe iste zastonj iz državnih trtnih nasadov v Tržiču. Oddajali se bodo cepiči od samih dobrih sort.

Vinogradniki iz bližine Tržiča na si gredo k omenjenemu nasadu po nje sami, drugi pa, ki žele, da se jim jih pošlje po pošti, naj se obrnejo pismeno na c. kr. vinarskega nadzornika za Primorsko v Trstu (c. kr. namestništvo.)

Porotno sodišče. — Pri pondeljki porotni razpravi je bil obsojen 23-letni M. Pipp iz Gorice na 10 mesecev težke ječe zaradi tatvine. Pipp je, kakor smo svoječasno poročali, v oktobru dvignil s ponarejenim čekom pri Kreditu 10.000 in pri Montu pa 3000 kron ter potem pobegel. Arčtirali so ga v Reki v družbi malopridne ženske. Pri njen so našli še 9000 K.

V torek je stala pred porotniki Marija Štrukelj iz Loma pri Tolminu zaradi detomora. Imela je ljubavno razmerje z nekim Ivanom Sturm. Sad razmerja je bil otrok, katerega je ona meseca aprila 1909 rodila. Da bi se otroka iznebila, ga je zadavila ter ga potem vrgla v nek potok. Truplo je zakrila s kamni od 40 do 50 kg teže. Dne 2. junija 1909 je hotel Ferdinand Žbogar v potoku nekaj iskati in ko je odvalil na mestu, kjer je ležal otrok, kamne, je ta prišel na površje. Ko je Žbogar stvar naznanil na pristojnem mestu, je padel takoj sum na Marijo Štrukelj, ki je tudi tekom preiskovanja zločin priznala. Bila je obsojena na šest let težke ječe.

Včeraj se je vršila kazenska razprava proti pleskarju Josip Hrovat iz Gorice zaradi grdega nenravnega dejanja. Obsojen je bil na štiri leta težke ječe. —

V Vintgar! V nedeljo 5. junija bo v Vintgaru na Gorenjskem veselica v prostorih restavracije g. Zurnra. Sodeluje godba in pevski zbor z Gorji. Začetek ob 3. uri pop.

Ukradene črešnje. — V torek po noči je pripeljal Ivan Keršovan iz Rihemberka s svojim oslom voziček črešenj v Gorico. V ulici Vogel ga je obkolilo šest fantalinov, ki so mu po sili odnesli dva koša črešenj v vrednosti 23 K.

Policiji, kateri je Keršovan naznanil tatvino, se je posrečilo prijeti štiri malopridnežev in ti so: Alojzij Bensa, Fran Devetak, Fran in Ivan Culot vsi iz Gorice.

Brata obsojena. Te dni sta bila obsojena pri garnizijskem sodišču v Ljubljani brata Julij in Karol Premru in sicer Julij na sedem in Karol na devet let ječe, katero bodeta morala obsedeti v vojaški trdnjavski jetnišnici v Wöllersdorfu. Bila sta vojaška beguna. Julij je pobegnil leta 1907 kot računarski podčastnik 97. pešpolka v Trstu; brat Karol bi imel istega leta iti k vojakom, a ga nibilo. Dognalo se je da sta bila nevarna tiča za celo Primorsko, Kranjsko in videmsko okolico na Italijanskem. Vlomičca in tata prve vrste. Goljufa in osumljenca razpečavanja ponarejenega denarja. Osumljena sta bila tudi umora tržaških kočijažev, česar se pa jima ni moglo dokazati. V Gorici sta ukradla kar pet koles. V Trnovem obleke in denarja za 600 K, v Divači tudi za 600 K. Potovala sta kot potnika za stroje ter sta po raznih hotelih: v Ljubljani, Vidmu, Solkanu, Gorici in drugod prav dobro živela — brez plačati. Samo v Solkanu sta naredila za 200 K takega goljufivega dolga. Še mnogo drugih zločinov sta imela na vesti. Imela sta še dva zaveznika, ki sta jima pomagala s tem, da sta ukradene stvari skrivala in razpečavala. Ta dva stabila njun bratranec pi-

(Dalje v prilogi.)

sar Henrik Premru iz Divače in železniški sprevodnik Fran Bevc. Tudi teh se je polastila sodnija. Henrik Premru je bil obsojen na sedem in Bevc na osem mesecev ječe.

Zapuščina pok. Karola Kotnika.

— Kakor poročajo neki slovenski listi, hoče Lenarčičeva rodbina izpodbijati oporoko blagopokojnega Karola Kotnika in zgoditi da bi se utegnulo, da dobi Ciril-Metodova družba le malo ali nič od prvotno namenjene polmilijonske zapuščine.

Strela ubila dva človeka. V Hrušici pri Podgradu v Istri je strela dne 28. maja ubila na cesti Terezijo Nodolj, p. d. Jurjevko, ko je šla dopoldne s polja domov po kosilo. Ko je vsled bližajočega neurja šel domov tudi njen tast, jo je našel na cesti mrtvo ležati. Izlrgan je bil uhan in sezut čevljev. Ožgana je bila le malo, vendar je bila na mestu mrtva. — Istočasno je v bližnjih Tomenjanih strela udarila v neko hišo, jo upalila ter ubila tudi enega človeka. Med medtem došlim neurjem je padala tudi precej debela toča, ki pa ni napravila posebne škode. Le hitri dež — ploha, — je ponekod odnesla nekaj zemlje z njiv, oziroma je s hribov privalila kamenja in zasula nižje ležeča polja. —

Vlak je povozil na progi Trst-Poreč pri postaji Monte Castiglione nekega človeka, kateremu je odtrgal glavo, truplo je pa vse strto, da se, ko so opazili ponesrečenca, ni moglo dognati, kdo da je.

6000 l mleka izliti v morje. — „Fremdenblattu“ poročajo iz Gradca, da je bila minole dni poslana v Rovinj komisija za preiskavanje pristnih živil. Preiskavala je tam mleko, ki prihaja v Rovinj prekupčevalcem iz raznih strani dežele, in se je pri tem prepričala, da mleku ni bila prištevana le samo voda marveč tudi lug. Tako pokvarjenega mleka je bilo baže kakih 6000 l, katero so izlili v morje. To mleko ni bilo namenjeno samo za Rovinj, marveč tudi za druga mesta.

Listnica uredništva. Gg. dopisnikom iz Hudegasela, iz Lokovca, iz Aleksandrije: Prihodnjič!

Mestne novice.

Tridnevnik v čast Presv. Srcu Jezusovem začne v stolnici jutri ob 5. uri zjutraj. Najprej bo sv. maša, potem litanije Presvetega Srca Jezusovega in potem govor v slovenskem jeziku. Prav tako bo tudi v soboto. V nedeljo začne sv. maša ob 5. in pol. Mej sv. mašo bo posvečenje Presvetemu Srcu in govor. Slovenci, udeležite se teh slovesnosti v obilnem številu!

Prvo sv. obhajilo za zavode „Šolskega in Malega Doma“ je bilo v sredo ob 7. in pol zjutraj v kapucinski cerkvi. Prvoobhajancev je bilo 126, ki so šli v procesiji iz „Malega Doma“ v cerkev. Bila je lepa slovesnost, za kar gre hvala č. oo. kapucinoma Gabrijelu in Markotu, katehetoma „Šolskega in Malega Doma“. Prvoobhajanci so dobili kavo v kavarni „Dogana“.

Procesija sv. Rešnjega Telesa se je v četrtek pri lepem vremenu izvršila na najslovesnejši način in v najlepšem redu. Procesijo je vodil prevzvišeni knez nadškof ob mnogoštevilni asistenci duhovščine. Zastopani so bili pri procesiji različni uradi. Udeležila so se procesije razna društva z zastavami, istotako šolska mladina tukajšnjih srednjih, ljudskih šol itd., kakor tudi mnogo drugih vernikov. Pred Najsvetejšim je korakal župan Bombig, za Najsvetejšim pa dvorni svetnik grof Attems. Častna stotnija vojakov tuk. pešpolka je oddajala pri vsakem evangeliju strelne salve, na gradu pa so topničarji stre-

ljali s topovi. Svirali sta vojaška in mestna godba. Na Travniku je bil vzpostavljen bataljon tuk. pešpolka in častniški zbor goriške garnizije z brigadnim poveljnikom na čelu. Kordon okoli Travnika so delali tuk. topničarji, dragongi in pa pionirji. Pogled na Travnik je bil veličasten. Ulice, koder se je pomikala procesija, so bile z zelenjem okrašene, okna hiš pa s preprogami ogrnjena. Procesija se je pričela kmalu po 8. uri in je končala po 10. uri.

Zvečer ob 6. uri bila je pa procesija na Kostanjevici. Tudi ta procesija se je izvršila v najlepšem redu in se je udeležilo izvanredno mnogo občinstva.

Državnozborna volitve v Gorici. Bližajo se državnozborna volitve za goriško mesto. Zadnjič je „Slov. katol. delavsko društvo“ vodilo te volitve. Za plačilo je po volitvah napadala „Soča“ društvenega voditelja. Radovedni smo, ali bodo gospodje okolu „Soče“ sedaj kaj storili?

Tudi za mestni zastop bodo v prihodnjih dneh volitve. Prepričani smo, da bi nas „Soča“ takoj napadla, ako bi vzeli delo v roke mi.

Kruh. — Cena kruha je padla, a ne v Gorici, marveč na — Hrvaškem. Pa tudi v Červinjanu je cena kruha padla za 4 vin. pri kilogramu. Červinjan je vendar na Goriško-Gradiščanskem. Naši peki pa le nočejo še nič slišati o znižanju cene kruha!

Glavna skupščina društva „Lega Nazionale“ v Gorici. — V nedeljo se je vršila v Gorici glavna skupščina društva „Lega Nazionale“. Udeležba je bila še precejšnja, pa niti od daleč ne tako velika, kakor jo hoče imeti laški „Piccolo“. Posebno tistega splošnega navdušenja med goriškimi meščani, o katerem piše „Piccolo“, nismo mi prav nič zapazili. Vse se je vršilo še precej mirno. Da pa niso izostali klici „Evviva Gorizia italiana!“ in slični, to je samoobsebi razumljivo. Slovenci so pustili Italijane popolnoma pri miru in ni prišlo tudi zategadelj do nikakih nevšečnosti.

Iz goriške okolice.

g Iz Oseka. — Naše ljudstvo spoznava koristi gospodarskega združništva, zato tudi po vrednosti cen ene gospodarske zavode, ki mu pomagajo do blagostanja. Tak gospodarski zavod je naša posojilnica in hranilnica, ki šteje 124 članov. Lepo število z ozirom na število prebivalstva. Prometa v minulemu letu je bilo K 122.869'64. Čistega dobička K 680'12. Rezervni sklad znaša K 2284'86. Osečani in bližnji okoličani naj se še tesneje oklenejo posojilnice in hranilnice. Saj se na splošno spoznava dobroto našega gospodarskega zavoda.

g Hranilnica in posojilnica v Oseku registr. zadruga z neomej. zavezo vabi svoje člane k letnemu občnemu zboru, ki se bo vršil dne 12. junija popoldne po blagoslovu v župnišču s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva za 4. upravno leto 1909; 2. Potrjenje računskega sklepa za l. 1909; 3. Volitev načelstva in nadzorstva; 4. Slučajnosti. O d b o r.

g Iz Št. Petra. — 300 K je podarila naša „Hranilnica in posojilnica“ „Slovenskemu sirotišču“ v Gorici iz čistega dobička za l. 1909. Lep dar! Posojilnica lepo napreduje. V lanskem letu je imela prometa skoro 400.000'00 K. Članov šteje 461. Čistega dobička je imela 2048 K 27 v. Rezervni sklad znaša 15.204 K 46 v. — Posojilnica je naš ponos. Rodoljubi vodijo posojilnico zastonj. Zlasti si je stekel mnogo zaslug za posojilnico naš župan g. Franc Černic. I nadalje naj se posojilnica razvija v blagor domačega ljudstva!

g Iz Dornberga. Liberalci so začeli zopet divjati. Kaj ti ljudje vse uganjajo in počenjajo, ni moč dopovedati. Kdor

jih vidi in sliši, mora dobiti vtis, da so popolnoma znoreli. Sumničijo, ovajajo, lažejo, zmirjajo, da ni ne konca ne kraja.

Iz Prvačine dohajajo v Dornberg nekateri „Sokolci“ celo na konjih izzivat in zmirjat, tako drzni so ti opiljenci.

Govori se celo, da so preteklo nedeljo zvečer mali fantalini prišli iz Prvačine „Sokolom“ nasproti, jim nalašč žvižgali, da bi tako klerikalce osumnili, da so oni to storili. Tako daleč gre liberalna strast in podivjanost.

Nič boljše ni bilo po noči, ko so se „Sokolci“ in njih privesek z vlakom vračali iz Sela od svojega plesa.

Na dornberški postaji je bilo tuljenja in divjanja, čukanja in zmirjanja, krika in vpitja, kakor da bi jih kdo z nožem drl. Res, liberalna olika!!

Poseči so morali vmes redarji ter so tudi enega zabavljača aretirali. Vprašamo, kdaj bo tega liberalnega zmirjanja in izzivanja konec? Nekateri ljudje menda ne iščejo drugega kakor škandala in pretepa.

Glavarstvo v Gorici že naprej opozarjamo, ako bodo liberalci v Dornbergu nameravali napraviti kako plesno veselico, naj našim redarjem da v pomoč vnanje orožnike, ali pa, kar je še bolj varno in pametno, naj tako plesno veselico prepove, h kateri prihajajo razni elementi, da bomo pred temi ptujimi izzivači in sramotilci vsaj na lastnih tleh varni.

g Sovodnje. Hranilnica in posojilnica v Sovodnjah šteje po 2-letnem obstanku nad 70 članov. Iz računskega sklepa za l. 1909 posnemljemo, da je imela posojilnica 160 K čistega dobička. Posojilnica je pomagala v sili in potrebi uže mnogim. Odbor deluje brezplačno, enako blagajnik. Domačini, Sovodenjci, Rubijci, Gaberci in Vrhovci, oklenite se domače posojilnice in hranilnice! Zlasti premožnejši posestniki naj bi vložili svoje prihranke v domačo posojilnico. S tem si naložijo denar varno, obenem pa pomagajo posojilnici in hranilnici, da more še uspešneje delovati v ljudski blagor ter olirati solze z oči revežev, ki ječijo pod jarmom liberalnih bogatih trgovcev in krčmarjev!

g Kozana-Vipolže. Kmečka hran. in ros. v Kozani-Vipolže je na občnem zboru dne 29. maja na predlog g. načelnika enoglasno izrekla najiskrenejšo zahvalo preč. gospodu Ivanu Vuga, bivšemu duhovniku v Kozani za njegovo požrtvovalno delo pri hranilnici in posojilnici v Kozani-Vipolže. Sklenilo se je tudi, da pristopi hranilnica k Slovenskemu sirotišču v Gorici kot ustanovnik z zneskom 200 K.

g Obesil se je v domačem dimniku v Renčah slaboumni Andrej Žigon.

Iz ajdovskega okraja.

a Rihemberški župan Pavlica pred okrajno sodnijo v Ajdovščini. — „Soča“ in „Primorec“ se prezgodaj veselita poraza župana Pavlice pred okrajno sodnijo v Ajdovščini. Zadnji „Primorec“ je objavil celo razsodbo ajdovskega sodnika Vidmarja. Tudi župan Pavlica jo bo o svojem času objavil, a pridjal bo tudi komentar. Vložen je rekurz, ki bo v Gorici pred okrajnim sodiščem vso zadevo pojasnil. „Soča“ in „Primorec“ pozivljeta politično oblast, naj fako odstavi župana Pavlico. No, mislimo, da taki ljudje, kakršni so okolu „Soče“ in „Primorca“, ne bodo ukazovali politični oblasti. Naj se jim živci le pomirijo! Naj navedemo en sam zgled iz ajdovske razsodbe. Toženec Leopold Kerševan je

povedal, da mu je Fran Birsa, krčmar v Trstu, razodel, da je rekel župan Pavlica, „da mu ne napravi domovnice za vsprejem domovinstva pod Trst, ako od njega ne kupi največji sod vina“. Priča Franc Birsa, krčmar v Trstu, pa je pričal pred sodnijo v Ajdovščini, da mu je župan Pavlica rekel: „Pridite k meni po en sod vina in precej vas naredim triestina.“ Naj čitatelji iz tega sami presodijo, ali je bila s tem pričevanjem dokazana resničnost toženčeve trditve. Napraviti „domovino“ in narediti koga za triestina“ je pač vse kaj drugega.

a Starašinstvo v Rihembergu se je v seji izreklo, da g. županu Pavlici po pravici pritičejo vsa ona izplačila, ki so označena v razsodbi ajdovskega sodnika Vidmarja kot nečastna dejanja. To velja tudi glede tistih 36 K, ki bi jih bil baže g. župan zaračunal od občine, čeprav je bil plačan za to že od države. Teh 36 K ni dobil g. župan za komisije, ki so mu bile plačane od države, ampak za druge komisije, ki mu jih je bila dolžna plačati občina in ki mu jih starašinstvo v polni meri priznava.

a Občni zbor kmečke hranilnice in posojilnice v Sv. Križu, reg. zadruga z neomejeno zavezo, bode dne 12. junija 1910 v občinski pisarnici v Sv. Križu ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva; 2. Potrjenje letnega računa za l. 1909. 3. Volitev nadzorstva. 4. Posamezni predlogi. O d b o r.

a Iz Velikih Žabelj, 22. maja 1910. — (Konec.) — Društvo pa ni dobilo nobenega ukaza od žup. upr., da mora župnišče zapustiti. Potem pa pride, kot strela z jasnega, župan z občinskim redarjem neko nedeljo ob 4. uri popoldne, ko je bilo največ udov, v bralno sobo, ter odločno zapove, da naj precej vsi zapustijo sobo. Ko ga pa niso ubogali, začela sta jih s silo tirati ven. V tem trenutku pa prideta preds. in podpr. društva v bralno sobo ter ukažeta društvenikom, naj mirno zapustijo župnišče, kar se je tudi zgodilo. Kot bi trenil pa pridrvi kakor zbesneli s krikom in kletvijo nekateri vročekrvni zagriznjenci proti našemu društvu v župnišče. Začeli so se že grabiti. Tako se je na mah opazilo, da tudi g. župan v svoji „goreči ljubezni“ do nas enega društvenika z obema rokama drži za vrat. Bati se je bilo najhujšega. Toda miroljubnosti naših društvenikov se je zahvaliti, da se je to odvrnilo. Šli smo prav častno skozi „špalir“ iz župnišča... zadnji g. župan, kateri je vse vrata zaprl in s ključem odšel. To je faktum, katerega ne more noben ovreči. Tako se je tedaj nekaterim občinskim očetom in še nekaterim drugim... srčna želja izpolnila. To je bilo veselje in radovanje pri naših nasprotnikih, kateri so bili za trdno uverjeni, da so s tem naše društvo pokopali. Ali zelo so se uračunali. Pregovor pravi: po hudi uri lepše solnce sije. Tako smo precej dobili prostorno sobo, v katero se je društvo preselilo. Zarja nove dobe je sedaj prisvetila v naše društvo. Ko je pa „Sočin“ dopisnik videl, kako se naše društvo vkljub vsem oviram od dne do dne množi in častno napreduje — lop po njem in njega prvemu zaščitniku č. o. Bonaventuri.

Prerokovati pa zna ta „Sočin“ dopisnik prav imenitno. V „Soči“ z dne 24. avgusta, 1901 je prav doslovno o našem društvu pisal tako-le: Bralno društvo je pa začelo tedaj hirati in nevarnost je, da tudi ne izhira. Društvo se je pod absolutnim gospodarstvom klerikalizma tako zmanjšalo, tako oslabilo, da je skoraj nemogoče, da bi se društvo zamoglo ohraniti pod takimi pogoji. Ko se na to zmisli, ga v resnici lahko mrzlica stresé, ko vidi, da rase naše sl. kat. iz. dr. kakor gobe po dežju. Mi pustimo njegovo napredno

društvo in njega člane vedno pri miru, ker nas pa vedno v „Soči“ sramoti, si dovolimo par vprašanj: So li plačani vsi časniki vašega društva do začetka letošnjega leta? Zakaj vam „Edinost“ več ne prihaja? Koliko časnikov imate? Koliko udov ima vaše napr. društvo? Smelo bi lahko trdili, da ako razdelimo naše društvenike, katerih je 70, na štiri dele, bode vsak del mogoče večji, kakor je število udov celega vašega napr. društva. Zatoraj pometaj pred svojim pragom! Kaj vendar pa je zakrivil č. o. Bonaventura, da ga tako „Sočin“ dopisnik v „Soči“ blati? Napovedal je boj vsem, kateri nasprotujejo katoliškim načelom. In zato, ker se on z vso energijo za ista bojuje, se je dopisniku „Soče“ in še nekaterim drugim tako zameril, da ne morejo njegove z dokazi podprte resnice prebaviti. Odtod vsi napadi, vsa izzivanja proti njemu. Tako je, „Sočin“ dopisnik, in nič drugače. Drugikrat pa, ko spraviš še kaj laži in obrekovanj v tebi priljubljene časnike, podpiši se!

Več članov „Sl. kat. izobr. društva“.

a **Iz Brjli.** Zopet se je zagnal nam dobro znani dopisnik „Soče“ v naše izobraževalno društvo v Rihemberku. Posebno ga jezi, da je gosp. kaplan „peljal svoje kimovce“ h klerikalni veselici v Šmarje. Našega brejskega Fererovca srbi, da je bila udeležba z naše strani tako velika. Dragi dopisnik, zakaj ne pustite ljudi pri miru, ko vas nikdo nič ne vpraša. Jezi vas, ker ste poslali premalo krdelce svojih pristašev na dan 1. maja v Šmarje plesat. Saj vam mi takrat nismo ničesar očitali in vas pustimo pri miru, torej pustite tudi vi nas pri miru.

V vašem dopisu pravite, da se je gospa Stubelj predrznila postaviti nabiralnik dr. sv. C. in M. pred nas na mizo ter da je dolgi Janez rekel, da ni treba ničesar dati, a da g. kaplan ni nič rekel. Saj vemo sami, da ne bomo za dr. sv. C. in M. ničesar dali; ker ste si že družbo prisvojili, vzdržujte si jo sami. Pišete tudi, da so bile v nabiralniku gumbi, katere naj bi zase ohranili, da bi nam kaj ne ušlo, kamor ne bi smelo, toda vedite, gospod dopisnik, da nismo dali ne gumb ne desetice. Če so bili pa gumbi v nabiralniku, obdržite si jih sami in si jih prišijte — saj veste kam — da boste bolj gotovi nego onikrat, ko vam je ušlo kamor nebi smelo.

Vaš sorodnik.

Iz kanalskega okraja.

kl **Vabilo** k veselici, katero priredi „Sl. kat. izobraž. društvo“ v Desklah dne 5. junija t. l. popoldan ob 3. v prostorih g. veleposestniku Fr. Kodelja s sledečim vspeedom: 1. „Pomlad“, Fr. Volarič, poje društ. meš. zbor; 2. „Francoska-pruska vojska“, šaljivi prizor; 3. „Divja rožica“, poje društ. ženski zbor; 4. „Čašica kave“, veseloigra v jednom dejanju; 5. „Vprašaj, čmu da sem Slovenka“, češki napev, poje društ. meš. zbor; 6. „Pred sodnikom“, šaljiv prizor; 7. „Naša zvezda“, Anton Nedved, poje društ. meš. zbor. — Vstopnina: Sedeži 1 K, stojšča 40 vin. za nečlane, za člane 20 vin. Čisti dobiček je namenjen za društveno zastavo. Preplačila se hvaležno sprejmejo. — K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Iz tolminskega okraja.

t **Kneža.** — (Prizorišče: V travi pred fajmoštrovim „gomazinom“.)

Ivan: Ali si slišal najnovejšo novico?

Zenon: Kako naj bi slišal, ko noč in dan buči Križničev jez!

Ivan: Tudi pri nas so se prikazali Skakači!

Zenon: To ni nič čudnega zdaj poleti.

Ivan: Kako misliš to? — Ti najbrž ne veš, kaj so to Skakači.

Zenon: No, kaj bi ne vedel! To so bolhe, saj so jih nekako tako imenovali Hrvatje ob gradnji železnice.

Ivan: Hrvatje so jih imenovali skokice; a skakači so vse kaj drugega. Skakači so krščene bolhe, in sicer sami samci, ki imajo polne vampe kmečke krvi.

Zenon: Strašno!

Ivan: Strašno gor, strašno dol: pri nas imamo zdaj dva taka. Po vseh skokih, ki sta jih do zdaj napravila od naprednega do liberalnega, od liberalnega do agrarnega in od agrarnega zopet do liberalnega tabora, začela sta nazadnje svoje skakaške vaje še po Tolminu izvajati.

Zenon: Kako pa? — Ali imata patento za vratolomne skoke?

Ivan: Seveda! — Fajmoštra sta dala glavarstvu črez, da ga fenta, vniči, na meh odere in njegovo kožo Helijevemu kometu na rep obesi, da bodo, ko se komet prihodnjič prikaže, zvezdozijačci še bolj zijali.

Zenon: Kaj je pa storil fajmošter takega, da ga hočejo tako radikalno izradirati s te punklaste zemlje?

Ivan: Glej ga no, ali tudi tega ne veš? — Zvezal se je z ogerskim krikministrom, s tistim Hunom Federfarjem, kateri mu zdaj pošilja brezplačno cele vagone ogerskega sirka in pšenice. — Kaj bo na ta način z domačo odrt — hočem reči — obrtnijo?

Zenon: Res, ta naš fajmošter je pravi TanteKrist, ki seje sirk; zdaj, kakor sem slišal, je naročil pa še en vagon lanenih tropin za klerikalne kokoši. Ja, potem pa ne bo nič čudnega, če porečejo ljudje, da se boljše godi klerikalnim kokošim, kakor liberalnim trgovcem.

Ivan: Ne boj se! — Fajmošter dobiva sirk po 16. iz Čakaturna, Cimperčev Pepč in M... Jurčk sta se pa zazezsala, da ga dobita v 48 urah vsak svoj vagon po 6 iz Skakaturna.

Zenon: No, potem smo pa žemi na konju. Fajmošter naj se pa le hitro obesi kometu na rep, pa naj vzame tudi šnajcer seboj, da bo lahko zvezde otrinja!

Ivan: Amen!

t **Koritnica.** Naše kmetijsko bralno društvo priredi dne 29. maja predavanje. K obilni udeležbi vabi o d b o r.

t **Pečine.** — Dne 24. maja se je poročil g. Jožef Lapanje št. 43, novi podžupan, z g.čno Katarino Božič s št. Viškegore. Bilo srečno!

Iz kobariškega okraja.

kl **Izpod Krna.** — Ker sem v zadnji številki obljubil, da vam še kaj sporočim o mojem potovanju, vam povem še to-le: Torej drugi dan se snidem v neki kavarni z onim gospodom prejšnjega večera, ki je rekel, da je socialist in da ne veruje, da je Bog. To je čuden človek. Drugim je rekel in jih učil, kako naj vzgajajo svoje otroke v katoliškem duhu ter da je sv. vera brezpogojno potrebna. Rekel je tudi, da je Bog, ali da on tega ne veruje. Ali ga kdo razume?! — Zvečer se podam v gostilno, kjer sem nameraval prenočiti. Tu sta bili dve natakari. Ko sem povečerjal, vrže ena teh natakari petico v neko omaro, nakar je začelo ropotati, da je bilo joj! Prišla je k meni ter me povabila, naj plešem. Da se je iznebil, sem se izgovarjal, da imam kurja očesa. Nato mi je pravila, kako lepo je bilo po zimi. Fantje so prihajali vsak večer v gostilno, so pridno metali petice v tisti ropotač ter se je plesalo pozno v noč. V enem večeru da se je nabralo 20, v drugem celo 30 kron. Za take reči so kronice, a da bi jednega teh fantov prosil berač za milo dar, ne vem, če bi mu ga dal. Žalostno!

Iz bovškega okraja.

b **Bovec.** „Del. izobr. društvo“ bo imelo svoj redni občni zbor dne 5. junija ob 4. popoldan v društvenih prostorih.

O d b o r.

b **Hranilnica in posojilnica v Bovu** ima občni zbor dne 12. junija ob 4. popoldan. Vspored po predpisih. Ako bi ne bilo zadosti članov prisotnih, otvori se isti za pol ure pozneje in je sklepčen pri vsakem številu udov.

Načelstvo.

Iz komenskega okraja.

km **S Krasa.** — Vročina pritiska, gospod urednik. Kraški kamen postaja vroč. Čelo kipí. Junij je nastopil, z junijem tudi kobilice, sicer v mali meri, a so! Mali konjički skačejo s travice na travico ter olajšujejo delo koscem, pa tudi kmetom posestnikom, da jim ne bo treba toliko sena voziti domov. Konjički pa se bodo debelili ter veselo skakali. Kaj bo letos z lovljenjem teh konjičkov? Nam bi se pametno zdelo, da bi se lansko leto nadaljevalo. Lovile naj bi se kobilice. Lansko leto se jih je mnogo polovilo. Do 5 vagonov so jih polovili, torej petsto kvintalov. Lepo število, kaj ne? Veste, koliko litrov kobilic je dalo teh 5 vagonov? 109.000! V vsaki liter je šlo 400 kobilic. Računa se, da se je polovilo lansko leto 45 milijonov kobilic. Tako je izračunalo kemično poskuševališče v Gorici. Zračunilo se je tudi, koliko so te kobilice požrle sena na dan. Kaj se vam zdi koliko? Najmanj dva vagona sena. To je jako veliko. — Letos jih gotovo ne bo toliko. A kljub temu naj bi se ta golazen zatirala. Učitelje pa naj se pri tem delu pusti pri miru. Nagrade naj se dajo vsakomur, ki se izkaže, da je naložil določeno mero kobilic. — To je moj nasvet. — Sicer vam bom, gospod urednik, uže poročal, ako se bodo kobilice hudo množile.

km **Škrbina.** — Naša občina je zgubila župana. Dugulin, bivši župan, je dobil „laupas“ še predno je pričakoval. V tem človeku je toliko liberalnega duha, kolikor sam tehta. Poprej ošaben in zapovedujoč, je postal nakrat krotek. I seveda, strah je lepa reč! Trte, trte, te so spravile Dugulina raz županski stolec. Potem poreče, da so ga klerikalci vrgli z njega! Sam se je vrgel! Sam si je kopal jamo! Kaj je bil Dugulin za našo občino? Nič drugega kot veliki liberalci! Naredil ni nič! Pač nekaj je naredil! Pred dvema leti je pomagal v Pipanovi hiši z liberalci razbiti shod naše stranke. Tu se je pokazal Dugulin v pravi luči. Takrat se mu je reklo: Dugulin, ne tako, pride maščevanje. Dugulin pa je žvižgal na to. — In danes? Danes stoji ta Dugulin pred nami kot degradiran kraški župan! To mu je prinesel njegov liberalizem. Dober tek!

km **Škrbina.** — „Kat. slov. izobraževalno društvo“ v Škrbini priredi dne 5. junija t. l. v nedeljo ob 4. popoldne veselico v prostorih g. Jos. Cotiča s sledečim vspeedom: 1. „Le naprej“, mešani zbor, J. Laharnar; 2. Koračnica „Mladi Vojaki“, udarja nabrežinski tamburaški zbor; 3. „Pri gospodi“, šaloigra za žensko vlogo v dveh dejanjih; 4. „Bratom Orlom“, možki zbor V. Vodopivec; 5. „Venec hrvaških narodnih pesmij“, udarja tamburaški zbor; 6. „Ženin kos“, mešani zbor, J. Laharnar; 7. „Dr. Vseznal“, šaloigra v 2 dejanjih za možko vlogo; 8. „Pomlad“, ženski dvospev z spremljevanjem harmonija, priredil A. Kosi; 9. „Moj dom“, mešani zbor, J. Laharnar; 10. Šaljivo srečkanje. — Vstopnina 30 vinarjev, sedeži 1 K.

km **Pliskovica.** — Č. g. vikar iz Pliskovice nam poroča, da mu ni vlada povišala kongruje za K 200, ampak le za K 100, reci sto kron — in to iz edinega vzroka, ker ni duhovnjika priznana samostojnim. Č. g. sosedu na Velikemdolu pa vlada, ozir. ministerstvo ni še rešilo dotične prošnje.

km **Kostanjevica.** — Učitelj Fakin hoče pri nas nadaljevati to, kar mu je v Temnici izpodletelo. S tem človekom smo se uže večkrat bavili. Priredil je, kakor smo uže poročali, veselico v Kostanjevici. Bobnali so, da pride neštivilno društev, a se je potem pokazalo, da je bilo to gola farbarija. Glavna točka veselice je bil ples. Na berjarjih so „vrla“ kostanjska dekleta vstrajala tudi v času, ko je padala sodra in je bliskalo in grmelo. To je vstrajnost pri delu za narod, omiko in prosveto, kaj ne, g. Fakin? — „Soča“ se je oglasila na naše zadnje dopise. Namiguje, češ, da se je Marijina hči rajsko veselila in potem padla. Pri nas nimamo Marijine družbe, enako Marijinih hčer ne. Sram bodi dopisnika „Soče“, ko spravlja to na dan! Mari ni zapeljal tega dekleta najhujši liberalci? Pluj, podleži! — Ako pa hočete vedeti, kako se je vaša veselica obnesla, vprašajte gospo Rezi... Ojoj!

Popotnik.

km **Iz Velikega Dola.** Procesija sv. Reš. Tel. se je pri nas jako svečano vršila. Vaščani so pri okinčanju svojih hiš kar tekmovali, kdo bode lepše napravil. Posebno se je odlikovala gosp. učiteljica čipkarske šole, ki je tem povodom napravila krasno delo.

Naše izobr. društvo se pripravlja za veselico, ki se bo vršila o sv. Jakubu, našemu patronu. Igrale se bodo Krekove „Tri sestre“. Želeti bi bilo, da bi se tudi naši tamburaši vzbudili od zimskega spanja, kajti že dolgo niso imeli nič vaj. Splošno se opaža, da naši fantje preveč igrajo na karte, še celo prepovedane igre po skritih kotih. Fant, ki postane igralec, ni za nobeno društvo. Zatorej moške, katerim je na srcu društvo, naredite temu enkrat konec!

Iz trziškega okraja.

tr **Devlinščina.** — Ko se zgradi električna cestna železnica iz Trsta v Trzič, ki bo velikega pomena za občine, skozi katere bo tekla, dobimo tudi novo obrežno cesto ob morju iz Trsta v Trzič. To delo je zagotovljeno. Veseli nas, da se bo promet po naših obmorskih občinah s tema novina napravama pomnožil. Našemu kraškemu ljudstvu ob morju se zdatno zboljša gmetno stanje. Tržačanje bodo v večji meri posečali naše vasi, enako bomo imeli tudi mi večji stik s Trstom, od katerega živimo. Poštena cesta ob morju med Trstom in Trzičem je neobhodno potrebna. Zatorej smo le hvalo dolžni goriškemu deželnemu zboru, da bo zdatno prispeval za to cesto, ki bo šla skoraj izključno po slovenskih tleh. Le želeti je, da bi se z delom skoraj začelo tudi zaradi tega, da bi naše kraško ljudstvo pri tem kaj zaslužilo z vožnjami in drugim delom.

Iz korminskega okraja.

kr **Halley-Jevega kometa** se je nekdo v Šlovrencu, ki vedno taji Boga in vero in stem naravno tudi svoje slovensko rojstvo, tako ustrašil, da se je skril v „šterno“. Dva dni je bil skrit in noč. Čim bolj kdo taji Boga, tem bolj se boji naravnih pojavov. Vesti ne zaduši še tako hud liberalci, ko se pokaže kaj nenavadnega, bodisi v prirodi ali pa v človeški družbi.

kr **Iz Višnjevika.** — Učitelj Orel iz Višnjevika je pobiral po hišah podpise za članstvo „Sokola“. Izdajal je pa, da bo družba „Orel“ — in tako je ujel nekatere. Orel je sam in sedaj hoče zosnovati pod imenom naših orlov-fantov neumno sokolstvo, kakor širi „Svobodno“ misel — hvala Bogu le v par iztisih. Tak človek odgaja nedolžno mladino. Sokoli so se že razkoračili, da pridejo v septembru na Dobrovo. Prav! Bodo imeli zapadni Brici zopet priložnost videti nekaj vinjenih fantov, kakor se je to že zgodilo na Krožadi l. 1907 in 1908.

Droblinice.

Nadporočnik Hofrichter obsojen na smrt. — Dunajski listi pišejo, da je vojaško sodišče obsodilo nadporočnika Hofrichterja na smrt na večalih ter priporočilo, naj se milostno kazni spremeni v 20 letno ječo. Vsi procesni akti so se predložili kornemu poveljniku na Dunaju, ki ima v zadevi zadnjo besedo. Sicer pa razsodba uradno ni proglašena.

Zver v človeški podobi. — V selu Grandis v Barbanščini v Vodnjanskem sodnem okraju je neki Mate Batel po domače Bregica, ubil svojo 60 letno mater z udarci s kamni in palico. Potem je pobegnil. Batel je bil v vsej tamošnji okolici znan kot surov in brezbožen človek. Bil je že večkrat kaznovan.

Loterijske številke.

28. maja.

Dunaj 70 20 28 49 56
Gradec 67 80 57 27 59

Preklic.

Podpisani Ivan Novič, posestnik iz Brji hšt. 8, preklicujem svojo žaljivo besedo, izrečeno dne 19. maja t. l., na dan občinskih volitev v Koprivi, proti Ivanu Pircu ml., posestniku iz Koprive hšt. 61.

Brje, dne 30. maja 1910.

Ivan Novič, posestnik.

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Staroznana narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26,

postreže počeno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; poleg s prženjskim pivom „PRAZDROJ“ iz sloveče češke „Melčanske pivovarne“; in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčskih in steklenicah; z domačim pristnim tropincom I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 50 l naprej franco gorilka postaja. — CENE ZMERNE.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmanoe in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Ne hvali se, da znaš

na različne načine pripravljati Pekatete, ker kujiga, ki jo na zahtevo odobri zastoj pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici, te pouči, da ne znaš še vsega.

Prodá se malo posestvo, nekaj njiv in senožeti, pod jako ugodnimi pogoji v Kanalu. Naslov prodajalca pove naše upravišтво.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel od g. Antona Obidliča njegovo staroznano

čevljarsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in dobro postrežbo ter zmerne cene.

Josip Černovic,

čevljarski mojster

Gorica, Semeniška ulica št. 2.

JAKOB ŠULIGOJ

— urar c. kr. državne zeleznice —

v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

priporoča
zlatino in srebrnino vseh vrst. Prstane, poročne rinke, verižice in vse

druge zlate predmete.

VIKTOR TOFFOLI

— GORICA —

Velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter

Jedilno fino	K 1:04	Marsiglia . . .	K 1:28
Istrsko	„ 1:12	Bombay . . .	1:20
Corfu	„ 1:20	Bari . . .	1:40
Puglie	„ 1:20	Lucca . . .	1:60
Jesih vinski		najfiniješe . . .	2—
		Milo in luči.	

Priporočam čč duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

ANA LIKAR

v GORICI

Semeniška ulica št. 10.

Velika zaloga

pisarniških in šolskih potrebščin.

V trgovini se dobi papir in papirnati izdelki, pergamentni papir za zavijanje masla, svilen papir in peresa za umetne cvetlice, šolske, molitvene in vpisovalne knjige, svete podobe, tiskovine za duhovnije in župnije. Sprejema tudi tisk zasebnih tiskovin, računov, posetnic, napisov itd. itd.

Dobra postrežba, najnižje cene!

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,

Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje.

Priporočajte med seboj

trgovino

J. Medved

Gorica

Corso Verdi 38.

Postrežba strogo solidna.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica št. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Lekarna

Cristofolotti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice

s znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice **uredijo redno prebavljanje**, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — **Okrepi želodec**, storé, da **ugine v kratkem času omotica in životna lenost** (mrtnost). Te kapljice tudi storé, da **človek raje je**

(Varstvena znamka)

popije. — **Okrepi želodec**, storé, da **ugine v kratkem času omotica in životna lenost** (mrtnost). Te kapljice tudi storé, da **človek raje je**

Cena steklenici 60 vin

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri nju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

V imenu sorodnikov naznanjam, da je na svojem domu v Oseku dne 1. junija ob 5. in pol popoldne umrl preč. gospod

Anton Gleščič,

kurat štanjski

po dolgi in mučni boleznii previden s sv. zakramenti. Pogreb bo v petek popoldne ob 4h na pokopališču v Oseku.

V OSEKU, 1. junija 1910.

Franc Franke,
vikar.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mi-
zarsko in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada
h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz
lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodaj-
jalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na
vogalu v Rabatišče šte. 1 ter se priporoča
za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsako-
vrstnega obuvala ter sprejema naročila po
zmernih cenah.

ROJAKI POZOR!

Vedno in vedno se je povpraševalo in govorilo,
zakaj da ni v Gorici nobene domače manufakturne
in modne trgovine — a komaj se je ta dobra misel
izprožila, se je tudi ustanovila domača obrt z manu-
fakturnim in modnim blagom **rojakov**

Ivančič & Kurinčič,
Gosposka ulica šte. 11.

Kdor si hoče nabaviti dobro in trajno pomla-
dansko in poletno blago, naj ne zamudi si ogledati
domačo slovensko manufakturno in modno trgovino.

V zalogi je velikanska izbira možkega in žen-
skega blaga za obleke, raznovrstno perilo, gradl za
postelje, žima, volna, perje, odeje, koci, izgotovljene
stramace (žimnice) in tudi vse potrebščine za krojače
in šivilje.

Nikdo naj ne zamudi prilike si ogledati domačo
trgovino, v kateri se zagotavlja dobro pošteno in do-
mačo postrežbo.

||||||| PREPRIČAJTE SE SAMI! |||||

Vzorci se na željo pošiljajo vsakemu poštne prosto
na dom.

Stev. 3/10.

Objava.

Varuštvo občinsko-kreditnega zavoda je sklenilo pri-
četi s poslovanjem dne 1. junija 1910.

Za eskompt občinskih obveznic se je določilo merilo
po 99° njihove imenske vrednosti za posojila do naj-
višjega zneska 100.000 K., za višje zneske pa bo odvisna
določitev eskomptnega merila od posebnih pogajanj, ki
se uvedejo za vsak slučaj posebej.

Toliko se naznanja z opombo, da vsakršna nadaljna
pojasnila daja na zahtevo podpisano ravnateljstvo.

V GORICI, dne 25. maja 1910.

**Ravnateljstvo občinsko-kreditnega zavoda
poknežene grofovine Goriško-Gradiščanske.**

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z
omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bo obre-
stovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po
4¹/₂% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo u.

- a) na vknjižbo po 5¹/₄% (pet četrt od sto;
- b) „menico oziroma poroštvo po (šest od sto.)

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo ne-
spremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron
2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

35.000 stiskalnic za grozdje, sadje, obrtne namene itd.
20.000 mastilnih mlinov za sadje in grozdje, veliko število hidrav-
ličnih stiskalnic za obrt in poljedelstvo je izšlo Mayfarth-ovih tovaren.

Leta 1909 je bilo narejenih:

2500 stiskalnic in 1200 mastilnih mlinov.

Neovrgljiv dokaz za odločnost kakovosti istih proizvodov.

Kar brez skrbi se obrnite do

Ph. Mayfarth - a & C.o

tovornice poljedel. strojev železnih in parnih samokovov.

Dunaj II. Taborstrasse 71.

Zahtevajte brezplačno dopošiljatev ilustrovanih cenikov.

Isče se dober zastopnik.

Po znižanih cenah

kupite pri

Franc Ravnikar - ju v Gorici

RAŠTELJ št. 16

raznovrstne sezíjske novosti kakor: Oxford, kambrik, cefir panama, pique, batist, raznovrstno volno, moški kamgarn, cvilih za postelje,
prte, brisalke, srajce, odeje, različne rute za na glavo, cajn za moške, posteljne garniture, naramnice, nogavice itd. Za dobro in sveže blago se jamči!

Platno vseh vrst in žima za novince (novoporočence) vedno v veliki izberi!

Priporoča se najuljudneje

Franc Ravnikar, Gorica

Raštelj 16 (v lastni hiši.)